

papier, plastik, puszki. W blokach oddziela się w workach tylko śmieci organiczne i nieorganiczne, dokładniejsze sortowanie wykonuje MPGK. Dużo zrobiono dla edukacji, m.in. tarnowskie Azoty wspierają akcję Drzewko za butelkę, która nie tylko uczy segregowania odpadów, ale i dbałości o zieleń.

Burmistrz Kęt, Roman Olejarz zwrócił uwagę na konieczność zagospodarowania (np. przez tworzenie parków) terenów, gdzie rośnie „różna dzika roślinność z tendencją do powstawania dzikich wysypisk śmieci”. W ten sposób miasto stworzyło nad Sołą jedyny w Polsce park lipowy, w którym rosną różne odmiany tego drzewa. Powstał on we współpracy z pszczelarzami i młodzieżą. Planowana jest ścieżka ekologiczna dotycząca walorów lipy. Miasto ma też wzorcową gospodarkę odpadami stałymi: zbiórka powszechna i segregacja u źródła oraz wtórna na stacji segregacji, a także składowisko odpadów, które jest wykorzystywane przez Politechnikę Krakowską jako przykład edukacyjny.

Przy przedsiębiorstwie komunalnym istnieje pracownia edukacji ekologicznej. W Kętach jest też powszechny system kanalizacji (w tym kanalizacja sanitarna i opadowa) oraz oczyszczalnia ścieków.

Prezes WFOŚ, Krzysztof Bolek przypomniał, że już w 1830 r. w Rzeczypospolitej Krakowskiej istniało „koło fortuny” (co środę losowano 5 ze 100 numerów), w którym 50% wpływów z losów przeznaczano na „rewitalizację i zadrzewianie”. Pieniądze te otrzymywał powołany przez prezydenta Straszewskiego Fundusz Upiększania Miasta. Był to bowiem czas, kiedy wyburzono większość murów obronnych, by w ich miejscu założyć „Plantacje” znane dzisiaj jako Planty. Fundusz zakładał posadzenie 8700 drzew, co zostało skrupulatnie sprawdzone.

Andrzej Żwawa

W napisaniu tego tekstu pomogli panowie: Piotr Skrzyniarz, Krzysztof Bobek, Tadeusz Woźniak i Tomasz Nikiel.

Fundusz Kropli Beskidu

Fundusz Kropli Beskidu działa od wiosny 2005 roku. Jest to wspólna inicjatywa firm systemu Coca-Cola: Coca-Cola Poland Services i Coca-Cola HBC Polska oraz Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, która Funduszem tym zarządza. Prócz tych instytucji w skład Rady Programowej weszły m.in. takie instytucje jak: Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, gminy Krynica Zdrój i Muszyna, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

W programie dotacyjnym Funduszu w 2005 r. mogły wziąć udział osoby, firmy czy instytucje z gmin: Krynica Zdrój oraz Muszyna. W tym roku zasięg działań ma być rozszerzony m.in. o Piwniczną Zdrój.

Program dotacyjny trwał od kwietnia do grudnia 2005 r. Wtedy przyznano wsparcie finansowe laureatom, którzy mieli do 30 listopada czas na wykorzystanie dotacji.

W 2005 r. nagrodzono 9 projektów związanych z ochroną dziedzictwa wodnego Beskidów. Części przyznanej przez Coca-Colę na 2005 r. kwoty, kilkadziesiąt tys. PLN, nie wykorzystano, jednak pula na rok 2006 została powiększona.

Najciekawsze projekty otrzymują wsparcie finansowe do 7 000 zł, które będzie przeznaczony na realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

Przedstawiciel Coca-Coli twierdzi: *W misję naszej firmy wpisane jest partnerstwo z lokalnymi społecznościami, a zwłaszcza wspieranie działań związanych z ochroną środowiska naturalnego.*

Zgodnie z filozofią Partnerstwa dla Środowiska cechą dotowanych projektów ma być: praktyczny charakter i szansa na zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców, prywatnych firm oraz instytucji państwowych i pozarządowych w trwałą współpracę, która przyczyni się do jeszcze lepszego poszanowania zasobów wodnych. Może to być np.:

- spisanie i upowszechnienie historii i miejsc związanych z wykorzystaniem wód naturalnych,
- udostępnienie turystom ciekawych miejsc – źródła, potoki,
- budowa oczek wodnych i małych urządzeń hydrotechnicznych,
- ochrona gatunków fauny i flory związanych ze środowiskiem wodnym,
- oczyszczanie konkretnych zbiorników wodnych i ich okolic (oczka wodne, strumyki, rzeki), itp.

Na konferencji prasowej przedstawiono m.in. następujące projekty:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Krynicy Zdroju Zagospodarowanie młaki w Parku Słotwińskim

Młaka to powierzchniowy wyciek wód podziemnych, także wokół źródła. Prace rozpoczęto od pogłębienia młaki i dopływu wody do zbiornika. Wydobytego materiału użyto

pod budowę alejki spacerowej wokół stawu. Dopływy do młaki i zbiornika odgrodzono żerdziami. W ten sposób bytującym w młacie płazom stworzono optymalne warunki rozwoju, a spacerowiczom – okazję do ich obserwacji z zamontowanej kładki lub ławek parkowych.

Zagospodarowanie Czarnego Stawu w Parku Zdrojowym

Na jego dnie zalegały liście i gałęzie. Ponadto, biegnąca wzdłuż stawu ścieżka nie była od niego odgrodzona. Realizację prac rozpoczęto od oczyszczenia stawu oraz wybudowania betonowego jazu, umożliwiającego spuszczenie wody. To rozwiązanie ma ułatwić utrzymanie stawu w czystości. Zamontowana drewniana zastawka pozwala regulować poziom wody w zbiorniku i zapewnia jego szczelność. Stała ilość wody w stawie pozwala zachować optymalne warunki dla rozwoju płazów. Odgrodzono też ścieżkę spacerową od stawu, zamontowano ławki parkowe i postawiono specjalną tablicę informacyjną.

2. Samorządowe Centrum Edukacji Szkolnej w Tyliczu Szczawy przy ścieżce przyrodniczo-edukacyjnej Na Rakowsku

Dwa lata temu w Tyliczu powstała ścieżka przyrodniczo-edukacyjna „Na Rakowsku”. Biegnie ona wzdłuż Po-pradzkiego Parku Narodowego, jest oznakowana i posiada dziewięć stanowisk obserwacji przyrodniczej. Na każdym z nich zamontowano kolorowe tablice z opisem i ilustracjami. Szczególną opieką objęto trzy źródła wody mineralnej – tzw. szczawy. W ramach projektu zostały one ujęte w betonowe kręgi i obudowane drewnianą cembrowiną. Zamontowano rurkę przelewową, która ułatwia czerpanie wody pitnej, a grunt wokół źródeł został odpowiednio utwardzony, co pozwoliło ustawić przy nich po dwie drewniane ławeczki. Na zakończenie projektu zorganizowano prelekcję oraz warsztaty na temat wód mineralnych Tylicza i okolic.

3. Samorządowe Centrum Edukacji Szkolnej, Pu-bliczne Gimnazjum w Tyliczu

Uczymy się gospodarować wodą

Aby przybliżyć mieszkańcom sposoby efektywnego gospodarowania wodą, uczniowie i nauczyciele gimnazjum opracowali ankiety, które pomogły ocenić stopień ewentualnego zaangażowania mieszkańców Tylicza w propagowanie oszczędnego gospodarowania wodą. Okazało się, iż spośród 250 ankietowanych, połowa wyraziła chęć praktycznych działań. Podczas warsztatów uczestnicy planowali zużycie wody w gospodarstwie domowym, określali sposoby wykorzystania wody deszczowej, zapoznawali się ze sposobami modernizacji instalacji wodnych. Każdy uczestnik warsztatu otrzymał materiały edukacyjne pomocne przy obliczaniu strat wody i wskazujące, jak ją zaoszczędzić.

Więcej informacji udzielają:
Iwona Jacaszek
Dyrektor ds. Korporacyjnych
Coca-Cola HBC Polska
tel. 0-22 519 51 00
e-mail: iwona.jacaszek@cchbc.com

Andrzej Kropiwnicki
Biuro Prasowe Funduszu Kropli Beskidu
Alert Media Communications
tel. 0-22 546 11 00
e-mail: fkb@alertmedia.pl

Fundusz Kropli Beskidu
ul. Bracka 6/6, 31-005 Kraków
tel. 0-12 422 50 88
fax 0-12 429 47 25

To, co się daje zauważyć, to faktycznie edukacyjny, oddolny charakter nagrodzonych inicjatyw. Choć nie koncentrują się tylko na ochronie środowiska dla człowieka, ale mają też pozytywnie wpływać na inne gatunki (np. płazy), to są to działania obliczone „na przeciętnego Kowalskiego” (w jednym z projektów społecznie uczestniczyła nawet nieformalna grupa sąsiadów z pobliskiej ulicy).

Są to projekty małe, można by jednak powiedzieć „kropla w morzu potrzeb i problemów”. Nie dotyczą tematów większych, potencjalnie konfliktowych, nie docierają do głębszych przyczyn problemów. Jest to raczej ekologia „miła, łatwa i przyjemna”. W części dyskusyjnej spotkania prezentującego Fundusz, pan z redakcji „Aury”, przedstawił wyczerpująco sprawę niszczenia beskidzkich lasów i stoków górskich przez wyciągi narciarskie, Charakterystyczna była reakcja pani z Coca-Coli: *nie znamy się na tym, to szeroki temat, na osobne spotkanie*. A przecież znaczenie lasów, zwłaszcza górskich na ilość i jakość wód to ABC ekologii. Choć wszystko ze wszystkim jest powiązane siecią wpływów i oddziaływań i trudno mi negować zaprezentowane projekty, to ciekawe, że dla największego na świecie producenta napojów ważniejsze jest wyczyszczenie miejskiej studni niż rozwiązanie dylematu, jak pogodzić ochronę dzikiego życia z aspiracjami mieszkańców i wymaganiami turystyki i sportu. Warto dodać, że Tylicz, gdzie Coca-Cola zakupiła zakład, w którym produkowana jest woda o nazwie Kropla Beskidu, od lat boryka się z niedoborem wody pitnej, zwłaszcza latem, gdy przyjeżdża doń większa liczba turystów! Być może Coca-Cola nie planuje wiązać się z Beskidami na dłużej niż starczą zapasy wody.

Nie lubię tego koncernu, a jego produktów unikam, jednak z przyjemnością zauważyłem, że jego woda mineralna zaczyna mieć smak, jest produkowana bardziej lokalnie i sprzedawana w butelkach szklanych (jednorazowych). Czy to wpływ ekologów na Coca-Colę czy chęć wpłynięcia przez Coca-Colę na ekologów? Niemniej wciąż większość napojów tej firmy to „chemia zapakowana w chemię”.

Partnerstwo dla Środowiska jest jedną z największych w kraju fundacji ekologicznych. Wypromowała wiele cennych inicjatyw, jednak od lat znana jest z sojuszy z kontrowersyjnymi sponsorami. Choć słodkie napoje gazowane są współodpowiedzialne za choroby cywilizacyjne, to jednak do jakiegoś stopnia są użyteczne, czego nie mogę powiedzieć o genetycznie modyfikowanych organizmach firmy Monsanto, z którą kiedyś Partnerstwo współpracowało. Jednak każda korporacja, czy to Coca-Cola czy Monsanto, pozostanie zawsze korporacją i żadne dotacje na rzecz ekologii czy poprawa, typu zmniejszenie zawartości cukru tego nie zmieni, gdyż to piramida koncentracji kapitału jest prawdziwym problemem tego świata.

Uważam, że każdy ma prawo wybierać swoją drogę działania na rzecz środowiska i w swoim sumieniu rozstrzygać dylematy czy i od kogo brać, i na jakich warunkach. Tak naprawdę dopiero historia, (jeśli nastąpi) rozliczy nas z długofalowych efektów naszych działań, kto, na kogo bardziej wpłynął i więcej zyskał: ekolodzy za pieniądze korporacji czy korporacja, mogąc uspakając siebie i publiczność swą działalnością ekologiczną?

Andrzej Żwawa
foto - materiały prasowe